

Dirk den Ottelander, coördinator plantenwerkgroep

Klimop

Zodra de herfst aanbreekt zorgt de klimop voor een feestelijk buffet voor insecten. Klimop bloeit van de vroege herfst tot diep in november. De bloemen staan in bolvormige schermen en bevatten heel veel nectar. Een feest voor insecten zoals bijen, zweefvliegen, kevers, wespen en laat vliegende vlinders zoals dagpauwoog, atalanta en gehakkelde aurelia die snel nog wat nectar komen slurpen om energie op te doen voor hun winterslaap of een tocht richting het zuiden. Let er maar eens op!

Omdat klimop zo laat bloeit, verschijnen de vruchten ook pas aan het einde van de winter. Voor overwinterende vogels zoals spreeuwen, lijsters en duiven een lekkere hap in een tijd dat er weinig voedsel is.

Bloeiwijze van de klimop.

Met de bladen van die bloeiwijze is iets bijzonders. We kennen allemaal wel de karakteristieke bladvorm van de klimop: zoals het in het jargon heet vijflobbig met een hartvormige voet. Dat is het blad van de vegetatieve stengels van de klimop. Maar onder gunstige omstandigheden maakt de plant aparte bloei-stengels en de bladeren daaraan zijn anders van vorm. Die zijn veel langwerpiger en ongedeelde.

Klimop komt vrijwel overal in Nederland voor, ook in de Vijfheerenlanden. Maar het is toch vooral een plant van de hogere, drogere gronden. Klimop verdraagt namelijk geen voortdurend hoge waterstand. Bij ons vind je de klimop dus op wat drogere plekken.

Er zijn veel vooroordelen over klimop. Klimop zou woekeren, muren kapot maken en

zelfs de allersterkste bomen wurgen, maar het tegendeel is waar. Klimop is een uiterst nuttige, echt inheemse plant.

Klimop klimt met behulp van luchtwortels omhoog langs bomen en muren. Het gebruikt de boom of muur als hechting, niet om voedsel aan de boom te onttrekken. Klimop is dus geen parasiet! Bomen gaan dus niet dood wanneer er klimop tegenaan groeit, maar kunnen wel, als ze al verzwakt zijn, bezwijken door de flinke begroeiing.

Klimop is groenblijvend en het dikke, altijd groene bladerdek is heel belangrijk als beschutting en broedplek voor allerlei vogels en insecten. En over het nut van klimop als voedingsbron voor vogels en insecten hebben we het al gehad.

Klimop is een echt inheemse plant. Zo'n 9000 jaar geleden, kort na het terugtrekken van het ijs in de laatste ijstijd, bereikte de klimop onze streken. Zaden van klimop van circa 5.000 v. Chr. zijn aangetroffen in Hardinxveld!

Klimop werd vanaf de nieuwe steentijd (5.000-2.000 v. Chr.) in grote delen van Europa gebruikt als veevoer in tijden van schaarste. De bladeren bevatten veel saponinen waardoor de klimop gebruikt werd als zeep of wasmiddel.

Traditioneel wordt in Europa klimop gezien als een symbool van trouw, verbondenheid en vaderlandsliefde.

Vind je het trouwens leuk om wilde planten te zoeken en te herkennen? Doe dan eens mee met de plantengroep, je bent van harte welkom.

Blad van een vegetatief deel van de klimop.

Ons winterprogramma staat op de website:
<https://www.natuurcentrum.nl/werkgroepen/planten/winterprogramma-2023-2024/>

Blad van een bloeistengel van de klimop.

